

 HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	Prosedyre på sondemat, MME og MM. Tillagning og oppbevaring på sykehus.	
Kategori: Pasientbehandling/Fagprosedyrer/Ernæring	Gyldig fra/til: 15.12.2025/15.12.2026	
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Barne- og ungdomsklinikken	Versjon: 1.00	
Godkjenner: Ulveseth, Merethe Smørholm	Retningslinje	
Dok. ansvarlig: Marianne Bøe, Karoline Sol Danielsen	Dok.id: D81419	

Innhold

1	Hensikt	1
2	Målgruppe og avgrensning	1
3	Ansvar	1
4	Gjennomføring.....	1
4.1	Generelle rutiner ved bruk av sondemat, MME og MM	1
4.2	Sondemat	2
4.3	Morsmelkerstatning (ferdigblandet fra pulver).....	2
4.4	Morsmelkerstatning (kartong): Behandles som MME i pulverform.....	2
4.5	Morsmelk.....	3
4.6	Tint morsmelk.....	3
4.7	Frossen morsmelk (i frys)	3
4.8	Donormelk	3
4.9	P.O sprøyter.....	4
4.10	Mellomstykke til PEG.....	4
4.11	Bestilling fra morsmelkmottaket	4
4.12	Bestilling og bruk av donormelk	4
4.13	Sterilt vann (kokt) eller vann fra spring	4
5	Referanser	4
6	Endringer siden forrige versjon	5

1 Hensikt

Prosedyren har til hensikt å ivareta pasienter som får sondeernæring, morsmelk og morsmelkerstatning ved Barne- og Ungdomsklinikken, både via sonde, PEG og flaske.

2 Målgruppe og avgrensning

Pleiepersonell ved Barne- og Ungdomsklinikken, Medisin A, Medisin B og Medisin C, Barn og unge og Barnekirurgen.

3 Ansvar

Enhetsleder, assisterende enhetsleder, fagutviklingssykepleier/helsefagarbeider er ansvarlig for at prosedyren er kjent i avdelingen.

4 Gjennomføring

4.1 Generelle rutiner ved bruk av sondemat, MME og MM

Med gode basale smittevernrutiner, riktig tilberedning og oppbevaring, kan du blande morsmelkerstatning til flere måltider av gangen. Bland i en større beholder av metall eller glass. Ha rent arbeidsområde, rene hender og rent, kokt utstyr. Mål opp nøyaktig mengde pulver til vannet, slik det står på pakken. Kok opp kaldt springvann som har rent en stund. Hell riktig mengde vann i en ren og kokt beholder av metall eller glass. Vannet skal holde minst 70 °C når pulveret blandes i. Bland forsiktig. Avkjøl blandingen og hell melken på flasker. Melken skal gis til barnet lunken eller avkjøles helt og oppbevares i kjøleskap som holder maksimalt 4 °C. Kast melken som ikke brukes innen 24 timer.

4.2 Sondemat

Holdbarhet generell: se pakning

Sondesett byttes x1 pr. døgn (morgen).

Holdbarhet i lukket system, sondesett:

- 24 timer. God håndhygiene og hygienisk forsvarlig håndtering ved til- og fra kobling. Unngå kontaminering av kontaktpunkter.

Holdbarhet når sondemat tas ut av sin opprinnelige pakning, i romtemperatur og i kjøleskap:

- Oppbevares i kjøleskap etter åpning og brukes innen 12 timer.
- Holdbar i romtemperatur i 4 timer.

Holdbarhet av sondemat i sin opprinnelige pakning, åpnet:

- 12 eller 24 timer, se pakningsvedlegg.

4.3 Morsmelkerstatning (ferdigblandet fra pulver)

Holdbarhet i kjøleskap: 24 timer, ved 4 grader.

Holdbarhet i sondesett: 4 timer.

Ved bolusmåltid: Ernæringssett byttes for hvert måltid.

Ved kontinuerlig drypp: Ernæringssett byttes minimum hver 12. time.

I hjemmet kan settet skylles rent i varmt/kokt vann og oppbevares i kjøleskap.

Holdbarhet fra flaske direkte til barnet: 1 time.

4.4 Morsmelkerstatning (kartong): Behandles som MME i pulverform

Holdbarhet, uåpnet: Datostempling.

Holdbarhet, åpnet: 24 timer i kjøleskap, merkes med når den ble åpnet.

Bestilling: Avdelingen bestiller NAN Pro 1, 2 og NAN Expertpro Sensilac 1 fra buffet i avdeling. Disse MME bestilles i kartong og ikke i pulverform fra morsmelkmottaket, dette for å unngå svinn.

4.5 Morsmelk

Holdbarhet i kjøleskap 0-4°C: Inntil 4 døgn bakerst i kjøleskapet ved maks +4°C

Holdbarhet i sondesett: 4 timer

Ved bolusmåltid: Ernæringssett byttes for hvert måltid.

Ved kontinuerlig drypp: Ernæringssett byttes hver 12. Time.

I hjemmet kan settet skylles rent i varmt/kokt vann og oppbevares i kjøleskap.

Holdbarhet fra flaske direkte til barnet: 1 timer.

4.6 Tint morsmelk

Holdbarhet i kjøleskap: 24 timer

Holdbarhet i romtemp: 4 timer

Holdbarhet i sondesett: 4 timer

Ved bolusmåltid: Ernæringssett byttes for hvert måltid.

Ved kontinuerlig drypp: Ernæringssett byttes hver 12. Time.

I hjemmet kan settet skylles rent i varmt/kokt vann og oppbevares i kjøleskap.

Holdbarhet fra flaske direkte til barnet: 1 time.

4.7 Frossen morsmelk (i frys)

I godkjent fryser (-18 grader) inntil 6 måneder.

4.8 Donormelk

Ved bestilling og bruk av donormelk, kontakt melkebanken på nyfødt intensiv

4.9 P.O sprøyter

Holdbarhet ved adm. Medisiner, MME, MM, aspirat og sondemat: Engangsbruk

Holdbarhet ved bruk til skyll, kokt vann og vann fra spring: 24 t, oppbevares på rent område, ved kontaminering byttes sprøyte.

Holdbarhet ved bruk til most mat, gis på PEG: Engangsbruk på sykehus, hjemme kan det brukes opp til 24 t, vask mellom bruk med såpe og vann.

[Sonding | Knappen Foreningen](#)

4.10 Mellomstykke til PEG

Byttes x 1 i uken. Vaskes mellom hvert måltid i kaldt- varmt og kaldt vann. Viktig å passe på at det ikke henger igjen melkerester eller sondemat rester, da det kan dannes bakterier. Kan legges i kjøleskap mellom måltid ved hjemmebruk.

[Sonding | Knappen Foreningen](#)

4.11 Bestilling fra morsmelkmottaket

Hver ansatt har ansvar for å fylle ut bestillingsskjema til sin pasient som skal ha MME, skjema ligger i melkeperm på melkekjøkkenet til avdelingen. Nattevakten leverer melkeperm til MM-mottak hver morgen. Dagvakt henter bestilt MME, perm og sukkervann for sin avdeling etter kl 10 hver dag.

[Prosedyre for morsmelkmottaket](#)

4.12 Bestilling og bruk av donormelk

Individuelle vurderinger, må ordineres av lege til barn over 1500g.

4.13 Sterilt vann (kokt) eller vann fra spring

Barn over 6 mnd. kan få vann fra springen, om de er introdusert for fast føde.

Barn under 6 mnd. får kokt vann.

Sondesett og P.O sprøyter til skyll byttes hver morgen.

5 Referanser

Interne referanser

[Ernæring og sondeprosedyre](#)

[Oppbevaring av morsmelk](#)

[Prosedyre daglig drift morsmelkmottaket, HUS, BUK, Nyføddintensiv](#) (?)

Eksterne referanser

[Morsmelkerstatning | Mattilsynet](#)

[Morsmelkerstatning – Helsenorge](#)

[Amming og mat til spedbarn – Helsenorge](#)

[Amming og morsmelk - Helsenorge](#)

[Sonding | Knappen Foreningen](#)

Mangler referanse fra OUS grunnet revidering av prosedyre, pr. 1/6-25.

6 Endringer siden forrige versjon

Dette er første versjon.